Posamezna številka Din 1. Poštnina v gotovini.

Št. 114. V Ljubljani, v četrtek 15. maja 1924. Leto I.

NARODNI DNEVNIK

Neodvisen političen list.

Izhaja vsak dan zjutraj, izvzemši pondeljke.
Mesečna naročnina:
V Ljubljani in po pošti Din 16, inozemstvo Din 25.

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/I. — Telefon 213.
Upravništvo: Marijin trg 8. — Telefon 44.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.
Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.633.

Hudo je plačevati davke,

to je morda edino, o čemer so danes edini kmet, trgovec in banka. Ne samo pri nas, temveč v vseh državah, preko katerih je šla ali se jih mimogrede dotaknila vojna furija. Sicer pa, čitaj zgodovino do poslednje podrobnosti, o davčnem entuziazmu ni najti nikjer kakšne opomnje, ako se izvzame Klunovo hvalisanje na cesarskem Dunaju, da Slovenci z navdušenjem nosijo svoje male solde k davčnim uradom. Ampak mislimo, da spada to navdušenje v isto mitologijo kakor Krpanova kobila.

Pred par dnevi smo čitali v nekem našem dnevniku, da se po vaseh za bližnjimi hribi ljubljanske okolice iztirjujejo zaostali davki že v senci bajonetov. Huda, trda novica, še hujši pa so bili komentarji. Če bi prišla novica n. pr. v kakšen belgijski list, bi tamošnji čitalec imel naglo pri roki označbo: Slovenija - Anatolija.

Skusili smo poizvedeti, kaj je na stvari, ter dognali, da ima ta medalja še obratno stvar, ki ni nič manj kočljiva.

— Zakaj ne plačajo kmetje? Ker nimajo. —

— In zakaj nimajo? Ker so zvišani dohodki povojne konjunkture, od katerih so se odmerili zdaj iztirjevani davki, že davno potrošeni. —

— A zakaj kmetje teh bodočih davčnih izdatkov niso predvideli in se zato pripremili? —

Tu pa se začne tista žalostna historija. Ti kmetje so postali kratko povedano žrtev neresne, demagoške volilne agitacije. Obe glavni naši politični stranki, ki ste se podvizali prilicitirati kmečke glasove za sebe, ste obljubljali nepoučenim, preprostim ljudem več kakor sta mogli izpolniti in več kakor sta smeli obljubiti. Ni čuda, da je kmet, čigar pojmi o funkcijah javnih dajatev niso nikdar na posebni višini, kaj rad čul iz agitatorskih ust — naj si bo že na javnih shodih ali v osebnih razgovorih — da se zapadli ali še ne odmerjeni davki ne bodo predpisali, da se ne bodo iztirjavali, temveč da bo stranka že nekako poskrbela za njihov izbris. In tako je kmet, zaupajoč agitatorski besedi — gre namreč predvsem za vojne davke — izkupičke povojnih prodaj investiral v novi ali popravljeni inventar ter amortiziral nekaj dolga. Tu pa je nastopila ona suša, ki ga je prisilila nakrat odprodati čim največ živine in pridelkov. Tudi ta denar je zadostoval komaj za prezimovanje in v l. 1923 ni imel kmet ne denarja, ne živine in včasih niti semena. Tako je prišlo do tega, da je moral zopet potrkati pri hranilnicah, kamor je mislil, da se mu ne bo več treba zaleteti.

Toda zakaj se davek ni odmeril in predpisal takoj, ko so bili dohodki še vidni likvidni? Informirali smo se tudi v tem ogledu ter prišli do prepričanja, da finančne uprave ne zadene prav nobena krivda. Ona je odmero pospešila kakor je mogla, ampak ultra posse nemo tenetur. Na finančno upravo, vsled prevratnih posledic zreducirano za dobro tretjino svojega personala so se valili mesec za mesecem celi plazovi novih agend. Ne samo, da je bivše nemško in nemškutarsko uradništvo, videč izza 1917 prihajati neizbežni polom, sabotiralo službo ter s tem nagromadilo zastanke, so morali ti naraščati tudi vsled tega, ker preostalemu personalu radi preureditve in prereorganizacije davčnih poslov kratkomalo fizično ni bilo mogoče, spraviti svoje odmerno delo v primerno blizko vzporednost s časom, ko je davčnoobvezno občinstvo realiziralo svoje pridobitne prebitke. K tem težkočam se je vsled neugodnega gmotnega položaja državnega uradništva pridružila še ta, da je nastal splošni beg iz državne službe, vsled česar je padla ekspeditivnost odmernega dela še bolj. Kljub temu se je odmerjanje pospešilo tako, da je sedaj že povsod in corrente. Čuli smo, da so vsled tega nekateri uradniki žrtvovali skoz mesece svoj prosti čas v to svrho ne da bi sprejeli za to ali sploh zahtevali kakšno nagrado. Le tej požrtvovalnosti se je zahvaliti, da slovi slovenska davčna uprava v celi državi kot vzgledna in da zaostanki ne segajo v takšno dobo nazaj, kakor v nekaterih drugih pokrajinah. To se nam je zdelo vredno pribiti. Davkoplačevalcem v svarilo, volilni agitaciji v sramoto, fin. upravi v priznanje. V stvari je sicer nekaj fatalnosti. Kajti ko dospe agitačna vročica do vrhunca, je že nekako običaj v vseh državah, da se v hudi konkurenci za še neodločenega volilca stranke poprimejo najučinkovitejšega, materijalnega argumenta, t. j. obljubljajo davčne olajšave. Le da so tu neke meje, katere zaznati je stvar politične previdnosti in pa moralnega takta. Da so se te meje pri nas ob priliki volitev znatno prekoračevale, je znano; posledice so gori omenjena dejstva. Mislimo, da ga ni agitačnega sredstva, ki bi učinkovalo bolj demoralizujoče, nego neukim ljudem obljubljati preko mere olajšavo davčnih bremen. Ako se to godi v normalnih dobah, kakor so bile pred 1914, je stvar drugačna, nevarna pa je v povojnih dobah, ko sloni davčna morala itak na bolj slabih podlagah in posebej še v novih državah, ki se imajo boriti še za svoj materijelni obstoj. V takih prilikah je samoumevno, ako se država, ogrožena kje v svojih obstojnih pogojih (in k tem spada rednost davčnih dajatev), posluži skrajnih sredstev, kar mora storiti tudi že iz načela pravičnosti, ker ne gre dopustiti, da se davčne olajšave kakšnih prebivalskih slojev na državni račun kompenzirajo z volilnimi uspehi kakšne politične stranke, četudi se ta zasebno imenuje državotvorno.

Res je, da so davčne mere v Sloveniji neobičajno visoke. Toda ako bi izvestne stranke uporabile le jeden del onega časa, ki ga izrabljajo sleherno leto za izzivanje ter prekomerno podaljševanje parlamentarnih kriz, za uzakonitev davčne unifikacije, bi enakomernost v davčnih obremenitvah bila lahko že davno izvedena. Ako pa mislijo, da so idealne dobrine, kakor je narodno - državna svoboda, zastonj, padle kakor po naključju iz neba brez žrtev in stroškov, ktere je treba likvidirati ravno z zvišanimi davčnimi obveznostmi, in ako se pri tem še špekulira z naravno kmečko mentalnostjo, ktera je nastala po vojni in po kteri se je s politično pridobila obenem tudi nekakšna davčna prostost, moremo takšno volilno agitacijo nazvati le z imenom — praktičnega radičijanstva. rgn.

Kriza še vedno traja.

Beograd, 14. maja. (B) Politični krogi ugotavljajo, da stojimo pred dvema izhodoma: ali poslovna vlada, bodisi koncentracijska, bodisi vlada opozicije, ali pa volilna vlada Pašićeva. Opozicija misli, da bi poslovno vlado mogel sestaviti Davidović, eventuelno tudi Ljuba Jovanović. Ker pa je Jovanović mandat ponovno odklonil, bi ostal le še Davidović. Opozicija meni, da bi se kriza morala rešiti še ta teden s tem, da se poveri vlada Davidoviću, ki bi jo po prepričanju opozicije tudi lahko sestavil.

Jovanović pri kroni.

Beograd, 14. maja. (Z) Včerajšnje posvetovanje kralja z Jovanovićem, ki je trajalo kasno v noč, še ni prineslo zaključka krize. Za gotovo se smatra, da je kralj poveril mandat Jovanoviću za sestavo vlade, ki bi delala s parlamentom. Jovanović pa je prosil kralja, naj za to kombinacijo izbere kako drugo osebo. Danes dopoldne je Jovanović prišel v predsedstvo parlamenta, nato pa je bil ob pol 12. sprejet od kralja v avdijenci. Splošno sodijo, da se kralj ne bo končno odločil pred prihodom Balugdžića, ki ima priti nocoj ob 9. uri.

Beograd, 14. maja. (B) Danes dopoldne je imel Ljuba Jovanović v predsedništvu narodne skupščine posvetovanje s Krstom Miletićem in Trifunovićem, na to pa je odšel v avdijenco h kralju. Na dvoru je ostal od 10.30 do 12. Z avdijence je odšel najprej domov, kljub temu, da so ga Pašić in ostali ministri pričakovali v predsedništvu vlade hoteč izvedeti rezultat avdijence. Raznesla se je takoj vest, da je Jovanović prejel mandat za sestavo poslovne koncentracijske vlade. Vest pa je bila takoj dementirana. Ker je Jovanović že včeraj odklonil tak mandat za koncentracijsko vlado, ga tudi danes ni hotel sprejeti, izjavljajoč, da se ne smatra sposobnim za izvršitev tega posla. Po njegovem mnenju parlament ni sposoben za delo in je treba razpisati volitve.

Kralj želi poslovno vlado.

Beograd, 14. maja. (B) Ker danes ni še niti Pašić dobil mandata za volilno vlado, niti ni bil Davidović poklican na dvor, da bi dobil mandat za poslovno vlado, sodijo politični krogi, da rešitve krize ni mogoče pričakovati še v tako kratkem času, kakor se je včeraj predvidevalo. Naglaša se danes, da hoče krona še enkrat se posvetovati s predstavniki parlamentarnih skupin in še-le potem odločiti stvar in to temboli, ker bo njegovo potovanje v Francijo vsekakor odloženo. Politični krogi pričakujejo, da se bodo konzultovanja jutri nadaljevala. Trdi se, da krona vztraja na tem, da se, če le mogoče sestavi delovna vlada in noče še govoriti o kakih volitvah. Jasno je to pokazal kralj o priliki avdijence Ljube Jovanovića. To kraljevo vztrajanje ima baje svoj vzrok v tem, ker kralj misli, da bi se med delovanjem parlamenta velika strankarska nasprotstva nekoliko ublažila.

Dr. Srskić in Pašić pri kralju.

Beograd, 14. maja. (B) Minister za notranje zadeve dr. Srskić je bil danes pri kralju na kosilu. Pri tej priliki je poročal kralju o razpoloženju, ki vlada med narodom. Opoldne je bil notranji minister dr. Srskić že drugič na dvoru. Na večer ob 5. uri 45 minut je bil pozvan na dvor v avdijenco Pašić, ki je tam ostal do 6. ure 20 minut. Pri izstopu iz dvora je Pašić izjavil novinarjem, da o rešitvi krize še ni končnega izgleda.

Pašićeva volilna vlada je edini izhod iz krize.

Beograd, 14. maja. (Z) Danes vlada splošno prepričanje, da bo padla odločitev v prid volilni vladi. Volitve mora na vsak način izvršiti današnja koalicija, ker jih nobena druga stranka ne bi mogla izvršiti. Če bi hoteli iti preko Pašića, bi se pri sedanjem položaju odkrito pokazalo, da vlada pri kroni nerazpoloženje proti Pašiću, kar bi ne bilo politično. Radikali so zato prepričani, da bodo oni izvršili volitve skupno s samostojnimi demokrati. Če bo ravno Pašić na čelu te vlade, je vprašanje, o katerem se še-le razpravlja, ker obstoje predlogi, da bi Pašić stopil iz ospredja in bi prišla druga oseba na krmilo. Ljuba Jovanović je izjavil, da pri današnjem položaju noče sprejeti vodstva vlade. Marko Trifković pa ni toliko avtoritativen. Zato se vsa resolucija vrača zopet na Pašića. Gotovo je, da se kriza reši ta teden, ker se kralj odpravlja na potovanje v Francijo in mora biti prej sestavljena vlada. V nekaterih političnih krogih pa ne izključujejo možnosti, da bi se kraljevo potovanje za nekaj dni odložilo, dokler se razmere v Franciji ne urede. Ker pa je gotovo, da Poincarejev kabinet ne odstopi pred 1. junijem, glede nato, da se še-le takrat sestane francoski parlament, izgleda, da se bo kraljevo potovanje izvršilo v določenem času. S kraljem bo pa šel tudi predsednik vlade in minister za zunanje zadeve,

MEDNARODNA KONFERENCA ZA PRISELJEVANJE.

Pariz, 14. maja. (T) V svrho priprav za mednarodno konferenco za priseljevanje, ki se otvori jutri v Rimu, so se sestali zastopniki držav, ki prihajajo v poštev za priseljevanje. Na sestanku so bile zastopane Francija, Anglija in njeni dominijoni, Belgija, Brazilija in Argentinija. Dosegel se je popoln sporazum.

Ali si član Jugoslovenske Matice?

Tudi Japonci so se preokrenili na levo

Neugoden izid volitev za japonsko vlado.

Tokio, 14. maja. (Reuter) V nedeljo so se vršile volitve v japonski parlament, ki je izpadel za vlado neugodno. Volitve so se vršile v znamenju močnega preokreta na levo. Vlada je dobila komaj eno tretjino vseh mandatov. Listi zahtevajo, da mora kabinet takoj odstopiti.

Po dosedanjih izidih so dobili reformisti 130 mandatov, vladni disidenti 110, demokratska opozicija 146, stranka velekapitala 8 in neodvisni 37 sedežev.

Seja ministrskega sveta

Beograd, 14. maja. (B) Zvečer ob pol 8. uri se je začela seja ministrskega sveta, ki je veljala razčiščenju položaja. Notranji minister dr. Srskič je poročal o svoji današnji avdijenci na dvoru, potem pa sta govorila ministrski predsednik Pašić in predsednik zbornice Jovanović o poteku svojih avdijenc pri kralju. Vlada pričakuje sedaj prihoda našega berlinskega poslanika Balugdžića, da poda svoje poročilo o položaju v Nemčiji, posebno kar se tiče odškodninskega vprašanja.

Vlada se je tudi posvetovala o izidu volitev v Franciji. Ugotovila je z zadovoljstvom, da se po izjavah vseh glavnih voditeljev današnje opozicije in predstavnikov jutrišnje vlade ne bo zunanja politika Francije mnogo ali pa prav nič izpremenila. Glede plačevanja reparacij bo hodila isto pot, kakor Poincaré. Naša vlada to z zadovoljstvom ugotavlja ter izjavlja, da niso točne vesti, da bi se imela vsa zunanja politika Francije preokreniti. Med drugim izjavlja tudi, da ni nobene ožje zveze med sedanjim položajem v Franciji in med našim položajem. Edino to se utegne zgoditi, da se potovanje našega kralja v Francijo za nekaj časa odgodi.

PRIHOD BALUGDŽIĆA V BEOGRAD.

Beograd, 14. maja. (B) Nocoj je dospel semkaj naš poslanik v Berlinu Balugdžić, ki bo jutri dopoldne podal vladi svoje poročilo o položaju v Nemčiji in o reparacijskem vprašanju. Pričakuje se, da ga takoj potem sprejme kralj Aleksander v avdijenci.

VUJIĆ PRI KRALJU.

Radi dogodkov v Mokrinju.

Beograd, 14. maja. (B) Okrog 12. ure 30 minut je sprejel kralj v avdijenci zemljoradniškega poslanca Dimitrija Vujića. Vujić je bil sprejet na svojo prošnjo. Razložil je kralju podrobnosti dogodkov v Mokrinju, kjer so mu, ko je hotel imeti zborovanje, občinska oblastva to preprečila in ga poleg tega še dejansko napadla. Kakor se trdi, je Vujić zaprosil kralja, naj bi vplival na to, da se v bodoče ne pripete več taki incidenti.

Glede na Vujićevo avdijenco je kralj pozval k sebi notranjega ministra dr. Srskića, da mu poroča o dogodku, ki ga je opisal Vujić. Dr. Srskić je poročal, da je bil še isti večer poslan v Mokrino inšpektor, ki bi imel vso stvar preiskati. Minister obžaluje dogodek in bo uporabil vse mere, da se slični incidenti ne pripete več.

SESTANEK JOVANOVIĆ-DAVIDOVIĆ.

Beograd, 14. maja. (B) Ob 1. popoldne sta se sestala v predsedništvu narodne skupščine g. Ljuba Jovanović in Ljuba Davidović. Govorila sta o reševanju vladne krize. Politični krogi smatrajo, da pomenja ta konferenca zopetni poizkus za proučavanje podlage za koncentracijsko vlado. Kasneje je poročal g. Jovanović o poteku te konference predsedniku vlade Pašiću.

MUSSOLINIJEV POVRATEK V RIM.

Rim, 14. maja. (T) Danes popoldne ob 3. se je predsednik vlade Mussolini nenadoma povrnil s potovanja po Siciliji. Njegov povratek spravljajo nekateri v zvezo s porazom nacijonalnega bloka pri nedeljskih volitvah v Franciji. V uradnih krogih pa izjavljajo, da se je Mussolini vrnil v Rim, da se udeleži mednarodne konference za priseljevanje, ki se otvori jutri.

VREMENSKO POROČILO.

Dunaj, 14. maja. Vremenska napoved za 15. t. m.: Jasno, gorkeje, lokalni vetrovi. Lepo vreme bo trajalo dalje.

Sijajen uspeh naših pevcev v Gorici.

Koncert Vilme Thierry-Kavčnikove in Julija Betetta.

Gorica, 14. maja. (T) Nocoj sta priredila koncert v Gorici bivša operna pevka altistinja Vilma de Thierry-Kavčnikova in operni pevec basist Julij Betetto, oba iz Ljubljane. Uspeh je bil sijajen. Občinstvo je oba umetnika navdušeno aklamiralo, tako da sta morala ponoviti več točk. Posebno je blestela gospa Thierryjeva, ki je ponovila več arij iz »Cavallerie Rusticane«. Kritika je zelo laskava, tudi iz italijanskih umetniških krogov.

FRANCOSKI KABINET BO DEMISIJONIRAL 2. JUNIJA.

Beograd, 14. maja. (B) Vlada je sprejela poročilo, da Poincaré ne bo dal ostavke 1. junija, kakor je bilo javljeno, ampak še-le 2. junija. Sestanek z Macdonaldom je Poincaré odpovedal.

ANGLEŽI PRIČAKUJEJO PREOKRET FRANCOSKE ZUNANJE POLITIKE.

London, 14. maja. (K) Od bodočega ministrskega predsednika Herriota, naslednika Poincaréjevega, pričakujejo angleški politični krogi temeljite izpremembe zunanje politike Francije. Mislijo, da bo nastopil takoj v začetku svojega mesta s tremi programnimi točkami: 1. Neizpremenjeno in popolno sprejetje zvedeniškega mnenja v odškodninskem vprašanju glede Nemčije. 2. Sodelovanje Francije in Anglije v Zvezi narodov. 3. Pripustitev Nemčije k Zvezi narodov.

NASTOPNA AVDIJENCA JAPONSKEGA POSLANIKA V BEOGRADU.

Beograd, 14. maja. (B) Danes opoldne je kralj v svečani avdijenci sprejel novega japonskega poslanika na našem dvoru Hurigučija. Poslanik je ob običajnih dvornih ceremonijah izročil svoja poverilna pisma. Prisostvoval je poslaniški svetnik g. Lazarević.

Borzna poročila.

Beograd, 14. maja. Devize: Dunaj 0.1148—0.1149, Bukarešta 40—40.75, Italija 359.75—360, London 353—355.50, New York 81.25—81.35, Pariz 468—470, Praga 239.25—239.50, Sofija 0—60, Švica 1438.50 do 0. Valute: (Zaključki.) Dolarji 80.40, romunski leji 40.75, francoski franki 470.

Zagreb, 14. maja. Devize: Dunaj 0.113740—0.115740, Budimpešta 0—0.10, Bukarešta 0—41.50, Italija, izplačilo 358.90 do 361.90, ček 358.25—361.25, London, izplačilo 353.30—356.30, ček 353—356, New York, ček 80.875—81.875, Pariz 472—477, Praga 237.30 do 240.30, ček 237—240, Švica 1435—1445, ček 1432—1442. Valute: Dolarji 79.875 do 80.875, avstrijske krone 0.1135—0.1155, češkoslovaške krone 0—237, francoski franki 467.50—472.50, madžarske krone 0.09—0.11, romunski leji 39—0, lire 354.50—357.50.

Trst, 14. maja. Devize: Zagreb 27.70—27.90, Francija 132—134, London 98 do 98.25, New York 22.35—22.50, Švica 397 do 401, Praga 66—66.50, Dunaj 0.0315 do 0.0325. Valute: Dinarji 27.75—28, avstrijske krone 0.0315—0.0325, dolarji 22.30 do 22.45, funti 97.90—98.15.

Curih, 14. maja. Beograd 6.95, New York 564.75, London 24.63, Pariz 32.80, Milan 25.15, Praga 16.55, Budimpešta 0.0062, Bukarešta 2.85, Sofija 4.10, Dunaj 0.00795.

Dunaj, 14. maja. Devize: Beograd 871—875, Berlin 16.60—16.90, Budimpešta 0.78—0.84, Bukarešta 355—357, London 310.800—311.800, Milan 3174—3186, New York 70.935—71.185, Pariz 4192—4108, Praga 2087—2097, Sofija 510—514, Curih 12.575 do 12.625. Valute: Dinarji 869—875, dolarji 70.460—70.860, bolgarski levi 496 do 504, nemške marke 16—16.40, funti 309.000 do 310.600, francoski franki 4165—4195, lire 3170—3190, romunski leji 351—355, švicarski franki 12.510—12.590, češkoslovaške krone 2074—2090, madžarske krone 0.75—0.81.

Praga, 14. maja. Beograd 42.725, Dunaj 4.79, Berlin 8.10, Rim 153.75, avstrijske krone 4.78, lire 154.75, Budimpešta 3.70, Pariz 205.75, London 148.675, New York 33.95, Curih 605.

Berlin, 14. maja. Beograd 5.255, Dunaj 5.98, Milan 18.85, Praga 12.46, Pariz 25.04, London 18.405, New York 4.19, Curih 74.61.

Komunike o diplomatskem sestanku na Bledu.

K sestanku med dr. Benešem in našim zunanjim ministrom dr. Ninčićem smo prejeli še sledeče: Ko se je pripeljal dr. Beneš v Lesce, ga je pozdravil na kolodvoru dr. Ninčić zelo prijateljsko in prisrčno. Nato sta se oba državnika odpeljala na Bled, kjer sta se nastanila v hotelu »Toplice«. Kmalu po prihodu sta odšla oba ministra na sprehod in se vozila tudi po jezeru. Že tedaj sta pričela s svojimi razgovori o vseh mednarodnih vprašanjih, ki se tičejo obeh držav.

Dr. Ninčić je imel kratek razgovor z novinarji, v katerem je izjavil svoje mnenje o vplivu francoskih volitev na naše odnošaje do Francije. Sicer nima še točnih podatkov o volilnem izidu, vendar pa je mnenja, da ne pride do bistvenih sprememb v francoski zunanji politiki. Odnošaji med Jugoslavijo, Češkoslovaško in Francijo se ne spremenijo, pa naj bo na vladi Poincare ali Briand. Po njegovem mnenju so na nedeljske volitve vplivale notranje razmere.

Končno je omenil, da ne more dati nobene izjave o razgovorih z dr. Benešem.

O teh razgovorih pa je bil izdan sledeči uradni komunike:

»Ker so se po zadnjem sestanku ministrov Male antante meseca januarja t. l. v Beogradu zgodili razni resni dogodki, ki se tičejo zunanjepolitične situacije obeh držav, se je zdelo ministroma za zunanje zadeve češkoslovaške republike in Jugoslavije potrebno, da se snideta na Bledu o priliki potovanja ministra Beneša skozi našo državo v Rim. Posvetovanja obeh ministrov so pričela dne 13. t. m. popoldne in so se 14. t. m. nadaljevala ves dan. Na teh konferencah sta obravnavala vse politične dogodke v Evropi v zadnjih mesecih, ki so pomembni za obe državi. Ministra za zunanje zadeve sta izmenjala nazore glede odnošajev njunih držav napram drugim državam in konstatirala identičnost interesov in stališč; ista politična linija v bodočnosti je bila soglasno odobrena. Sporazumno z romunsko vlado bo določen čas bodoče konference Male antante v Pragi.

Krvavi spopadi v Nemčiji.

Odkrite spomenika Moltkeju v Halle je spet pokazalo one tajne sile, ki ne morejo pozabiti na nekdanje čase in se sprijazniti s sedanjostjo. Odkritje spomenika je nudilo nemškim šovinistom priliko za demonstracijo. Demonstracija nemških nacionalcev je bila od vlade dovoljena, prepovedana pa je bila protidemonstracija komunistov. Demonstracije se je baje udeležilo nad 100.000 oseb, ki so prišli iz vseh krajev Nemčije. Nosili so s seboj nad 3640 zastav. Jedro demonstrantov so tvorili člani društva »Stahlhelm«, ki je bilo sestavljeno iz bivših bojevnikov. Med demonstranti je bilo tudi precej Bavarcev, ki so tvorili častno stražo generalu Ludendorffu, ki je na predvečer nazdravil bivšemu nemškemu Kaiser-ju.

Zveze in društva so se razvrstile pred spomenikom v široki fronti, pred katero je stal general Ludendorff. Kot častni gostje so se udeležili odkritja razni izraziti monarhisti, med njimi tudi sin bivšega cesarja, Oskar. Obdan je bil od višjih častnikov in pomorskih admiralov. Častniki so bili povečini oblečeni v uniforme bivše vojske. Prsi so jim krasila vojna odlikovanja. Deputacija zastav je defilirala med zvoki melodije »Heil dir im Siegeskranz« pred generalom Ludendorffom. Svečanosti se je udeležila tudi četa državne brambe. Med zastavami je bilo tudi mnogo črnih s »Hackenkreutz«-em, ki so bile sicer prepovedane. Mnoge hiše so bile okrašene s črno-belo-rdečimi zastavami.

Slavnostni govor je imel načelnik društva bojevnikov. V svojem govoru je nastopil proti vsem onim, ki so skozi desetletja izpodkopavali ugled monarhije in cerkve. Svoj govor je končal z besedami, da Nemci nočejo revanše, da pa zahtevajo združitev vseh srednjeevropskih Nemcev v novo cesarstvo. Sledili so burni aplavzi. Nato je padla zavesa in general Ludendorff je korakal ob strani princa Oskarja ob zbranih bojevnikih. (Kakor v starih časih.)

Komunisti so se med tem zbrali v bližini spomenika in skušali preprečiti demonstracijo. Policija pa jih je razpršila. Ubit je bil neki mlad delavec. Pozneje so se komunisti zbrali v neki pivovarni in od tam streljali na demonstrante. Tedaj pa je prišlo do protinapada policije ki je obkolila v strnjenih vrstah in spremljana po oklopnem avtomobilu, komunistično zbirališče. Padlo je precej strelov z obeh strani. Pet policijskih uradnikov je bilo ranjenih, eden je medtem že umrl. Komunisti imajo deset mrtvih in dosedaj še neznano število ranjencev. Tudi tekom noči je prišlo v nekaterih delih mesta do spopadov.

Levičarski tisk ostro napada vlado, ki se je očividno postavila na stran nacionalističnih demonstrantov. Očita ji dvojno mero. Odgovornost za nedeljske dogodke nosi državni minister Jarres. Pruska vlada je pravočasno svarila, toda nihče je ni upošteval.

Politične vesti.

= **Poslovna vlada izvenparlamentarnih osebnosti?** Zagrebške »Novosti« poročajo iz Beograda, da je prihod g. Balugdžića v Beograd brezdvomno v zvezi z rešitvijo krize, akoravno to oporeka vladna koalicija. Drugo vprašanje pa je, ako bo imel g. Balugdžić aktivno vlogo v novi vladi. G. Balugdžić je znan kot pošten politik in vdan prijatelj kraljevskega doma ter je popolnoma naravno, da želi Nj. Vel. kralj slišati tudi njegovo mišljenje v tej težki krizi, predno izreče svoj sklep. V vladnih krogih se govori pesimistično o prihodu g. Balugdžića. Zdi se, da je vladna koalicija računala vse do včeraj z volilnim mandatom kot edinim izhodom iz krize, toda Nj. Vel. vztrajno odbija volilni mandat tej in oni strankarski skupini z ozirom na to, ker so strankarske strasti tako razpaljene. Tudi v krogih opozicijonalnega bloka gledajo s pesimizmom na prihod g. Balugdžića, ker mislijo, da bo g. Balugdžić predložil kralju poslovno vlado izvenparlamentarnih osebnosti, eventuelno z volilnim mandatom. Nadalje poročajo »Novosti«, da je »javnost« vedno bolj nasprotna volitvam, ker bi se moglo zgoditi, da bi bila situacija v novi skupščini še slabša od sedanje. Tudi je mogoče, da bi vladna koalicija mogla ostati v manjšini, ker bi morala dobiti vsaj 35—40 novih mandatov, da bi imela vsaj slabo večino nad opozicijo, katero bi volilna borba brezdvomno še bolj zbližala. Ta vest izhaja po vsej priliki iz opozicijonalnih krogov.

= **Pred odločitvijo.** Pod tem naslovom piše Krsta Cicvarić v svojem dnevniku o reševanju sedanje parlamentarne krize. Cicvarić vzporeja boj med Pašićem in Davidovićem z bojem med Giolittijem in Don Sturzom, ki je v Italiji dovedel do fašistovske diktature. Pri nas je nemogoče, da se postopa po italijanskem vzgledu. Možno bi bilo najti kakega Prima de Rivera, katerega bi po Cicvarićevem mnenju narod v sedanji situaciji navdušeno pozdravil. Toda kralj želi najti parlamentarni izhod iz situacije, ker hoče ostati strogo parlamentaren vladar in zato hoče vstvariti koncentracijsko vlado, kakor je bila prva vlada, ki smo jo imeli po osvoboljenju. Zato bi bilo potrebno, da se žrtvujejo nekatere osebnosti, v prvi vrsti g. Pašić in g. Davidović. Oni tega nočejo in tudi njihovi strankarski prijatelji so proti temu. Dokler pa je to tako, ne more priti do koncentracije. Kralju torej ne preostaja drugega nego, da se odloči za enega ali drugega. Bilo bi v interesu države, da se čimpreje reši kriza.

= **Značilno predhodno glasovanje v Hannoverju.** Hanoverska stranka je stavila predlog, da bi se nekatera vladna okrožja odtrgala od Pruske in tvorila samostojno deželo. Ta predlog so stavili prvič za časa, ko so Francozi in Belgijci vkorakali v nemške industrijske pokrajine. Spoznali pa so, da so osamljeni. Toda tudi sedaj so sklenile vse ostale stranke od komunistov do nemške plemenske stranke, da preprečijo vsako nakano partikularistov, ki hočejo oslabiti nemško edinstvo in svobodo.

= **Velike protinemške demonstracije v Moskvi.** V znak protesta proti postopanju berlinske policije so se vršile v Moskvi velike demonstracije, ki se jih je udeležilo nad 200.000 oseb. Del demonstrantov je skušal napasti nemško poslaništvo, kar pa so preprečili vojaki. Nekaj desettisoč demonstrantov je defiliralo pred spomenikom Vorovskega.

= **Kdo seje sovraštvo med brati?** »Samouprava« odgovarja na laži v znanem Radićevem volilnem proglasu ter piše med drugim: Drzna in popolnoma radićevska je laž, da proglaša vlada Slovence in Hrvate za neprijatelje te države, ki bi brez njih in proti njihovi volji ne mogla obstojati niti 24 ur. Ravno tako je laž, da vlada pripoveduje srbskemu narodu, da so Hrvati njegovi krvni sovražniki, ki jih je treba poklati in podaviti. Vlada ni nikdar z nobeno izjavo ali službeno gesto pokazala, da je neprijateljsko razpoložena napram Slovencem in Hrvatom. Niti polslužbeni vladni organ »Samouprava« ni v svoji ostri borbi proti Radićevi akciji in onim njegovim pristašem, ki z avstrijakantstvom zastrupljajo dušo hrvatskega in slovenskega naroda, nikdar istovetila hrvatskega in slovenskega naroda z Radićem in njegovimi pristaši. Kajti tudi med Hrvati in Slovenci je mnogo razsodnih, zavednih in poštenih rodoljubov, ki z nami vred obsojajo Radićevo akcijo. Vlada in njen glavni organ globoko in od srca obžalujeta usodepolne zablode naroda na Hrvatskem in v Sloveniji. Radi teh zablod vodita borbo proti Radiću in njegovim pristašem, kajti te zablode na veselje vseh naših skupnih sovražnikov služijo propasti našega troimenega naroda. Da je Radić neprijatelj te države, to uvideva danes že ves ostali svet. To vedo tudi najboljši elementi na Hrvatskem in v Sloveniji, kakor tudi celokupni del srbskega naroda... V Radićevem cinizmu in v popolni politični neinformiranosti širokih mas hrvatskega in slovenskega naroda je glavna moč Stjepana Radića in njegovega avstrijakantstva. Toda sčasom bo padla tudi hrvatskemu in slovenskemu narodu mrena z oči in tedaj pride za Radića in njegove pomagače »jok in škripanje z zobmi«, kajti strašno zlo, ki ga pripravljajo našemu troimenemu narodu se mora maščevati nad njimi. Veter, ki veje danes na Hrvatskem in v Sloveniji, bo izgubil vsak vpliv na zapeljane ljudske mase. Strupene ostanke Avstro-Ogrske čaka isto, kakor Mojzesove žide, ki so tavali 40 let v puščavi. Šele potem ko ti izumrejo, bodo vstopile mlade in sveže generacije hrvatskega in slovenskega naroda v obljubljeno deželo, v dobo složnega in bratskega dela za splošen narodni in državni blagor. Do tedaj pa bomo mi, ki dobro vemo, s kakšnimi strašnimi napori in žrtvami se je vstvarila naša država, znali očuvati to državo proti vsem. Naša država je plod stoletne borbe in trpljenja, plod morja krvi in solz. Nesrečni, z robsko prošlostjo zastrupljeni generaciji se ne sme dovoliti, da uniči to dragoceno pridobitev. To je naša srbska vera, za katero se bomo borili ravno tako hrabro in odločno, kakor smo se vedno borili v vprašanjih narodnih idealov in narodne bodočnosti.

Zmagovalec pri francoskih volitvah.

Kot zmagovalec iz francoskega volilnega boja je izšel Eduard Herriot. Za starega senatorja je pravzaprav še mlad. Začel pa je tudi mlad, kajti v času, ko so njegovi tovariši še trgali hlače po klopeh predavalnic je bil Herriot že lyonski župan. Imel je ravno tako zagrizene nasprotnike, kot pristaše. Kmalu po njegovem prihodu v zbornico je postal voditelj radikalov in radikalnih socijalistov. To mesto mu je mnogo pripomoglo k vplivu na vlado in upravo. Kot oseba je pohleven in preponosen, da bi bil zloben. Za svojo karijero se mora predvsem zahvaliti svojim literarnim uspehom, visoki naobrazbi in svoji zmernosti. Ljubezniv kakor je, stoji v najboljših osebnih stikih s svojimi političnimi nasprotniki. Kar se tiče njegovega stališča proti Nemčiji, zahteva tudi on vojno odškodnino, vendar pa ni za politiko železne pesti, sile in sovraštva.

Herriot je sin revnega kolonijskega stotnika in je zgubil stariše že v zgodnji mladosti. Dobil je državno podporo in je prišel v Pariz. Kmalu je zaslovel kot izredno nadarjen gimnazijalec in vsako leto je dobil razne nagrade in stipendije. Že kot dijak je spisal neko igro, ki ji je posvetil znani gledališki kritik Sarcey v »Tempsu« celo kolono. Pozneje je stopil v višjo šolo, kjer se vzgajajo gimnazijski in univerzitetni profesorji. Postal je profesor v nekem podeželskem mestu, nakar je prišel v svojem 27. letu v Lyon. Z 29. letom je bil občinski svetnik, s 33. župan, s 40. pa že senator drugega največjega francoskega mesta. V Lyonu se je posvetil predvsem tedaj v Franciji nekoliko zanemarjenem socijalnem vprašanju. Napovedal je boj jetiki in umrljivosti otrok in v kratkem času je Lyon slovel po svojih modernih zdravstvenih zavodih. Herriot je potoval po celi Franciji in pridigoval o vzornem redu v Lyonu.

Hitra politična karijera pa ga ni ovirala, da se ne bi še nadalje pečal s študijem. Za časa svojega županovanja je izdal knjigo »Zgodovina francoskega slovstva« in napisal še razna druga dela, od katerih sta bili dve nagrajeni od Akademije znanosti. Kot župan in senator je postal doktor filozofije in zgodovine.

Pri novembrskih volitvah 1919, ko sta Millerand in Clemenceau ustvarila nacijonalni blok, je stal z reakcijonarci in klerikalci na skupni listi. Pod njegovim vodstvom je postajala meščanska levica vedno bolj opozicijonalna. Pri zadnjih volitvah je šel v volilni boj s socijalisti in dosegel zmago.

Čarugove izpovedbe pred sodiščem.

V torek ob 9. uri se je nadaljevala razprava pred osiječkim sodiščem proti Čarugi in tovarišem. Še pred začetkom razprave je tožil Čaruga, da so mu pretežki okovi. Pripovedoval je, da se vsled 8 kg težkih okovov ne more niti prestopati, da so mu noge otekle in da ne more stati. »Težko je gospoda. Naj je človek tudi hajduk, vendar je človek in da se naj mu to, kar potrebuje.« Neki novinar ga je vprašal, kako je z njegovim zdravjem in če se je že opomogel od včerajšnje obravnave. Čaruga je odgovoril: »Saj veste, kako mi gre. Malo sem se sicer popravil, vendar dobro mi ni. Toliko mesecev sem bil v zaporu brez zraka in sedaj ko sem prišel na zrak, me pa sramote pred tolikim številom ljudstva.« Ko je senat zavzel svoja mesta, je zagovornik dr. Štefler predlagal, da se Čarugi dovoli, da sedi za časa zaslišavanja. Sodišče je pa predlog zagovornika odklonilo in mora Čaruga odgovarjati stoje.

Na današnji razpravi Čarugovi odgovori pravzaprav niso bili odgovori. Na vsa vprašanja je odgovarjal le s tem, da ni ničesar zakrivil ali je pa samo slišal pripovedovati o izvršenem zločinu. Vse svoje misli je koncentriral na trdovratno obrambo.

Čaruga vse konsekventno zanika,

kar bi ga moglo po njegovih mislih količkaj obremeniti. V svoje zagovore rad zanaša originalne primere, osoljene s prirojenim humorjem. Zaslišavanje se je pričelo s predsednikovim vprašanjem, ali je Čaruga pisal znana pravila »Kola gorskih tičev«. Čaruga: »Jaz sem pravila samo prepisal in to samo zato, da sem vedel, s čim se družba bavi in da to lahko o priliki naznanim oblastem.« Čaruga iznaša ta zagovor zato, ker trdi, da je pristopil k »Gorskim tičem« zato, da jih izda oblastem. Predsednik: »Ali so bile kakšne formalnosti pri sprejemanju v »Kolo gorskih tičev?« Čaruga: »Ne! V ostalem nisem jaz nikogar sprejel in nikogar nagovarjal, da pristopi.« Predsednik: »Ali Vam je bil znan cilj družbe?« Čaruga: »Na to vprašanje sem že včeraj odgovoril.« Predsednik: »Zakaj so bile v pravilih predvidene tako stroge kazni?« — »Kolo« je namreč vsakega »tiča« kaznovalo s smrtno kaznijo za disciplinarni prestopek. Prva kazen je bila straža na opasnem mestu. Druga kazen je bila smrtnonevarna ekspedicija, katero je moral uspešno izvršiti disciplinirani »tič« in tretja kazen je bila smrt. — Čaruga: »Kazni so bile zato tako stroge, da bi ne bilo upora. Če so se izvršili ropi, so se izvršili zato,

da dobimo sredstva za širjenje komunizma.«

Predsednik: »Vi ste sodelovali pri napadu na narednika Tintara. Zakaj?« Jaz nisem nikogar ubil, nisem nikogar nameraval ubiti in tudi nikomur nisem zapovedal, da ubija.«

Prične se zaslišavanje o prvem zločinu, vsled katerega je obtožen Čaruga in tov. Dne 9. aprila 1920

je Čarugova družba v Bokšiču ubila trgovca Schlossbergerja.

Čaruga trdi, da so zločin izvršili Božo Matijević, Matej in Rebić. Schlossbergerja je ubil Matijević. Čaruga izjavlja, da pri ubojstvu niti navzoč ni bil. — Predsednik: »A vi ste priznali tako orožnikom kot preiskovalnemu sodniku, da ste sodelovali pri umoru.« — Čaruga: »Priznal sem, a nisem bil udeležen. Priznal sem samo zato, ker sem se bal, da me sodnik ponovno izroči orožnikom. Bal sem se, da bi me orožniki zopet pretepali.« — Votant Orešković pripomnja, da so bili pri Schlossbergerjevem umoru navzoči štirje člani roparske tolpe. — Čaruga: »Tudi jaz sem čul, da so bili štirje, vendar ta četrti nisem bil jaz.«

Nato se prične

zaslišavanje glede umora logarja Geše,

ki se je izvršil 24. julija 1920 v gozdu pri Vladislavcih. Čaruga trdi, da tudi pri tem napadu ni sodeloval in da je o umoru slišal pripovedovati od Mateja, ki je trdil, da je Matijević ubil logarja Gešo.

O roparskem napadu na veleposestnika Geza Merkla

pravi Čaruga, da je bil navzoč. Pri napadu je sodeloval po nalogu Matijevića. Napad popisuje takole: »Sedeli smo v gozdu okrog ognja in Matijević je pripomnil, da so v bližini bogati ljudje. Imenoval je Merkla. Dogovorili smo se, da ga počakamo. Merkel se je pripeljal z vozom in Matijević je stopil pred konja, dočim smo ostali stali ob cesti. Jaz sem rekel Merklu, naj »izvoli izstopiti z voza«. Merkel je ves preplašen vprašal, če hočemo denar. Pri tem se je odkril. Matijević je predlagal, da se odpelje Merkla s ceste v gozd.« — Predsednik: »In kaj bi z Merklom v gozdu. Ali bi ga ustrelili?« — Čaruga: »Gotovo, da bi ga ustrelili, če ne bi hotel izročiti denarja.«

O roparskem napadu na Roberta Doležala in Vasa Todorevića

pri Vranševci pravi Čaruga, da je tam slučajno prisostvoval. Prišel je ob času, ko je Doležal nameril revolver proti Matijeviću. Čaruga je s puško v roki preprečil Doležalu njegovo namero: »Izvolite dati revolver! Izvolite dati denar!«

O roparskem napadu v Kutevini

izjavlja Čaruga: »Matijević je prvi došel v Goldschmiedovo hišo in zahteval 5000 dinarjev. Nato sem prišel v hišo jaz, oblečen v orožniško uniformo. Goldschmied se je razveselil, ker je mislil, da ima posla z orožnikom in je rekel: »Vidite, ta zahteva od mene denar!« — Jaz sem mu nato odgovoril: »Dajte mu ga, če ga hoče.«

Po roparskem napadu v Kutevini je družba premestila svoje taborišče v Črno baro, nedaleč od Budincev. Tu je Matijević ukazal Rebiću, da odide v Gerjane in tam oropa popa in ga ubije. Ko se je Rebić vrnil, je izjavil, da ni izvršil ukazanega naloga. Vsled tega je odredil Matijević, da se Rebića vsled neizpolnitve ukaza sodi po čl. 1 in 6 društvenih pravil »Kola gorskih tičev«, ki predvidevata **smrtno kazen.** Nenadoma nameri Matijević proti Rebiću revolver in zavpije: »Roke kvišku!« Ko je Rebić dvignil roke, mu je Matijević odvzel orožje, dočim smo ga drugi zvezali.

Matijević je izrekel nad Rebićem smrtno obsodbo,

katero smo jaz in Rešidaimkadić podpisala kot priče. Rešid je pričel takoj kopati grob. Matijević mu je pomagal. Rebić je milo prosil, da ga oproste smrtne kazni, ker je še mlad. Ko je pa videl, da mu prošnje nič ne pomagajo, je pričel bežati. Matijević je streljal za njim. Rebić se je zgrudil mrtev na tla. Nato smo Rebića položili v izkopan grob in ga zagrebli.«

Predsednik pravi Čarugi, da je ta njegov zagovor v nasprotju z izjavami, ki jih je podal preiskovalnemu sodniku. Zagovornik: »Ali ste bili takrat Vi vodja Vaše družbe?« — Čaruga: »Ne! Matijević je bil vodja.«

Nato pripoveduje Čaruga, kako je končal svoje življenje Matijević in trdi, da ga je on ubil z bombo. Po Matijevićevi smrti je postal

Čaruga vodja »Kola gorskih tičev«.

V tem času so pričele oblasti posebno intenzivno zasledovati Čarugo. Zato je Čaruga pobegnil v Bosno. Po kratkem času se je pa zopet povrnil na svoje prejšnje bivališče. V Predrivejevu se je seznanil z Živkovićem in Radojevićem, ki sta mu predlagala, da oropajo Gutmannovo blagajno. S tem predlogom se pa Čaruga ni strinjal. Čez štiri dni nato je prišel Radojević k Čarugi in predlagal, da

oropajo Gutmannovo skladišče

pri Novi Vukovici. Predlog je Čaruga sprejel. Rop se je posrečil in naložili so cel voz slanine, čevljev in drugega blaga. Vse to so odpeljali v Radojevićevo hišo. Predsednik: »Ali ni bilo to skladišče telefonično zvezano z orožniško postajo?« — Čaruga: »Ne vem.« — Predsednik: »Radojević je izpovedal, da ste pred ropanjem pretrgali telefonske žice.« — Čaruga: »On lahko reče, kar hoče« — in se je pri tem pričel smejati. Predsednik opozarja Čarugo, da on pravi, da je bil ukraden samo košček slanine, dočim so v resnici odnesli 360 kg slanine, da je bilo odnešenih samo 2 do 3 pare čevljev, dočim je v resnici zmanjkalo več sto parov čevljev. Čaruga k temu ironično pripomnja: »Te čevlje nisem jaz nosil.«

Razprava se je prekinila ob en četrt na šesto uro in se nadaljuje v sredo zjutraj.

Nadaljevanje razprave proti Čarugi.

Osijek, 14. maja. (Z) Danes dopoldne se je ob veliki udeležbi ženskega sveta nadaljevala razprava proti Čarugi in tovarišem. Predsednik je zasliševal Čarugo o zločinu nad ciganom Tošo Šajino iz Poreča. Čaruga je opisal dogodek in je zatrjeval, da je bil on proti temu, da se strelja na cigana. Šel je v hišo in zahteval denar. Med tem pa so njegovi tovariši zunaj hiše začeli streljati. Čaruga je navajal, da je eden njegovih tovarišev nad ciganom zlomil puško, vendar pa ga je pustil pri življenju. Predsednik je predočeval Čarugi njegovo priznanje pred preiskovalnim sodnikom, da je on prvi streljal. Čaruga odgovori: »Priznal sem sicer, ali streljal nisem.« Nato mu predsednik prečita izjave njegovih tovarišev, da je on napravil načrt za to razbojstvo. Čaruga te trditve odločno pobija. Glede denarja pravi, da ga ni odvzel, temveč, da mu ga je Šajinina žena sama dala, in sicer 16.000 kron. — Predsednik: »Naravno, ko ste jo hoteli umoriti.« Čaruga: »Nisem. Prišel sem skozi vrata in sem dejal: »Bre, ne boj se, samo vadi pare!« Predsednik pravi na to, da mu je Tošina žena dala tudi zlat cekin. Čaruga: »Ne enega, temveč dva!« Predsednik: »Vsi trde, da se je ta čin izvršil po Vašem načrtu.« Čaruga: »Kako naj bi jaz to naredil, ko nisem o teh ciganih nikdar nič slišal?« Nato ga je predsednik vprašal, ali je po razidu prve družbe on osnoval, slično družbo. Čaruga je razlagal, kako je izvedel za Predragovića, s katerim je osnoval družbo in pristopil k njemu. Predsednik je vprašal, če morebiti zato, da tudi to družbo razžene. Čaruga je pritrdil. Predsednik mu je nato predočil izjavo Nikole Mihaljevića, iz katere se vidi, da se je Čaruga često preoblačil. Vprašal ga je, če je imel dosti garderobe. Čaruga: »Seveda, imel bi je lahko poln vagon.« Pri teh besedah si je Čaruga popravil okove in se začel proti galeriji nasmihati. Predsednik ga je opomnil, da tu ni kraj za koketiranje. — Nato so se čitali zapisniki o Čaruginih nadaljnjih dejanjih. Čaruga je razlagal podrobnosti. Med njegovim razlaganjem je večkrat došlo do smeha v dvorani. Razprava se bo nadaljevala jutri.

Šah.

LJUBLJANSKI ŠAHOVSKI TURNIR.

V 6. kolu so se odigrale sledeče partije:

Dr. Čadež porazi Kraglja, Josip Vidmar izgubi proti Stupanu, C. Vidmar proti Valentinčiču, Sila proti Jerošovu, a Zadnek proti Mrzlikarju.

V nadaljevanju prekinjenih partij iz 5. kola dobi Plevelj proti Bezrukovu, Kragelj proti Zadneku, Valentinčič proti dr. Vebru, Furlani proti inž. Zupancu; Iskra izgubi proti Sili, Rodè proti J. Vidmarju.

Nadaljuje se partija iz 2. kola Vladimirović—Iskra ter iz 4. kola Zadnek—Jerošov. V obeh zmagata drugoimenovana.

Stanje po 6. kolu:

Furlani 5 (1); Stupan, J. Vidmar po 5; Iskra 4 (1); Jerošov 4; Valentinčič 3½ (1); C. Vidmar 3 (1); Sila, Mrzlikar po 3; dr. Čadež 2½; inž. Zupanc, Plevelj 2 (1); Kragelj, Bezrukov po 2; dr. Veber, Vladimirović po 1 (1); Zadnek 1; Rodè 0 (2).

Igralec Zadnek javi svoj izstop, vsled česar se mu vse še nedoigrane partije štejejo za izgubljene.

Prosveta.

— **Občinstvu naznanjamo,** da se vsled gostovanja Hudožestvenikov preloži koncert mariborskih učiteljiščnic na soboto, dne 24. t. m. Kupljene vstopnice ostanejo v veljavi.

Gostovanje Hudožestvenikov v Ljubljani. Podrobno vsebino vseh treh dram, s katerimi gostujejo Hudožestveniki v našem Narodnem gledališču prinaša 26. številka Gledališkega lista, ki je pravkar izšla. Vse posetnike predstav Hudožestvenikov opozarjamo, da je začetek teh predstav točno ob 7. uri, in ne ob pol 8., kakor navadno začenjajo operne predstave. Gostovanje Hudožestvenikov se vrši v opernem poslopju.

Pri današnji predstavi »Fausta« poje vlogo Margarete gospodična Ana Rotova iz Prage. Valentina poje g. Popov, Fausta pa g. Kovač. Predstava se vrši za red C.

Naročajte in širite „Narodni Dnevnik"!

Originalna Jazz-Band
PLESI
Razne atrakcije

Odhodne postaje:
Reka: »Hotel Europa« (avtomobilska postaja)
Opatija: Pred kavarno »Principe Umberto«
Prvi odhod ob 11,30 uri dopoldne.

Cercle des Etrangers
Slovanski Monte Carlo
Prihod iz Reke in Opatije v Jugoslavijo s posebnim avtomobilskim prometom vsake pol ure. Vožnja traja 15 minut.

Zamet

Otvoritev dvorane
vsak dan ob 11. uri dopoldne.
Prvi odhod ob 11,30 uri dopoldne
Cena za vožnjo tja in nazaj Lit. 5 —.

Amerikanski Bar
Prvovrstna RESTAVRACIJA

Dnevne vesti.

Ljubljana, 14. maja 1924.

— Nenaročniki! Danes pošiljamo nekaterim naslovnikom list na ogled z vabilom na naročbo. Pripominjamo, da je naš list edini slovenski neodvisen dnevnik, ki prinaša izvirne tu- in inozemske informacije. List je med vsemi najbolj razširjen in čitan. S številko 1. maja je začel izhajati naš novi velezanimivi roman »Tarzan sin opice«, ki je najnovejša svetovna novost. Vsem prilagamo v današnji številki ponatis vseh do 20. maja izišlih podlistkov. Čitajte ta najsenzacijonalnejši roman sveta! Prilagamo Vam tudi položnico, na kateri blagovolite, razun naročnine, ki znaša le Din 16 mesečno, navesti Vaš natančni naslov. — Uprava.

— **Osebna vest.** Minister n. r. dr. Niko Županič je odpotoval v Beograd, kjer ostane več dni.

— **Prošnje za vsprejem v državno blagajniško-poresko školo v Novem Sadu.** V šolskem letu 1924/25 se bo vršil na državni blagajniško-poreski školi v Novem Sadu desetmesečni tečaj, ki se prične 1. septembra t. l. Sprejemajo se samo moški kandidati, ki so zvršili šest razredov kake srednje šole (gimnazije, realke ali realne gimnazije) z odličnim ali prav dobrim uspehom. Prošnje, opremljene s 25 Din kolekom, je vložiti na upravo šole najdalje do 15. julija t. l. Važno je, da dobe siromašni kandidati državno podporo mesečnih 800 Din, ki se pa bo morala vrniti v 8 letih in sicer od dneva, ko stopi štipendist v drž. službo in da dospejo absolventi te šole v II. kategorijo uradnikov. Natančnejša pojasnila zlasti glede listin, ki jih je priložiti vsaki prošnji, daje reflektantom predsedstvena pisarna delegacije.

— **Pri merolzkusnem nadzorništvu v Ljubljani** se razpiše mesto pomožnega sluge. Prošnje za mesto, v katerih se mora označiti: ime in priimek, kraj, dan, mesec in leto rojstva, državljanstvo, poklic, šolska izobrazba, znanje jezikov, zakonsko stanje, število otrok in njih rojstno leto naj se vložijo pri oddelku ministrstva trgovine in industrije v Ljubljani do **1. junija 1924.** Prošnje morajo biti opremljene s prilogami, ki so predpisane v členu 12 zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih z dne 31. julija l. 1923 »Uradni list« št. 299 ex 1923.

— **Razpis fakultetskih tajnikov.** Rektorat ljubljanske univerze razpisuje dve mesti fakultetskih tajnikov. Prošnje je vlagati do 19. maja na rektoratu univerze v Ljubljani.

— **Mesto občinskega desinfektorja** razpisuje trboveljska občina. Prošnje je vlagati do 31. maja na trboveljskem županstvu.

— **Kongres proizvajalcev žganja.** Proizvajalci žganja iz cele države so sklicali svoj kongres za 10. t. m., a so ga preložili na 20. maja. Kongres se vrši v Beogradu. Na kongresu se bodo sprejele resolucije na naslov ministrstva financ glede zmanjšanja taks in carine pri proizvajanju in glede izvoza našega žganja v inozemstvo.

— **Iz zdravstvene službe.** Minister za narodno zdravje je imenoval za referenta ljubljanske oblasti dr. C. Mayerja. Z istim ukazom se zdravstvenemu inspektoratu dodeljuje dr. Franc Poljšak kot referent ministrstva narodnega zdravja in pomočnik inspektorja.

— **Iz državne službe.** Pri gradbeni direkciji v Ljubljani je upokojen vladni svetnik Franc Uršič.

— **Po poplavah in deževju.** V vseh krajih naše države, kjer je bila poplavljena poljedelska zemlja, se z največjo vnemo vrši obnova poljskih del. Po obvestilih, ki jih je prejelo ministrstvo za kmetijstvo je sedaj obdelanih 30% od poplavljenih zemljišč. — Veliki nalivi, večkrat združeni s točo so v raznih krajih naše države napravili veliko škodo na poljskih pridelkih. Posebno je spomladanska setev prizadeta v okolici Dubrovnika v makarskem in hvarskem okraju, kakor tudi v južni Srbiji. Ministrstvo za poljedelstvo ceni, da je zadnje deževno vreme napravilo škode preko 200.000 Din.

— **Češkoslovaški kongres mest.** Kakor znano, se vrši med 21. in 28. septembrom t. l. v Pragi velik češkoslovaški kongres, na katerega so bila povabljena tudi jugoslovanska mesta. Zagrebška mestna občina se je odločila, da bo na kongres poslala župana Heinzla v spremstvu večjega števila občinskih svetovalcev.

— **Uporaba zakona proti draginji.** Tujci, ki so obiskali zagrebški velesejem, so bili mnogokrat predmet izkoriščanja v raznih zagrebških javnih lokalih. Zagrebška javnost je proti brezvestnim restavraterjem, ki so s svojim postopanjem škodovali tujskemu prometu, zelo odločno nastopila. Več restavraterjev je ovadenih sodišču radi navijanja cen. Pretekli teden je bil obsojen pred zagrebškim sodiščem restavrater »Moskve« na 10 dni zapora in 7000 Din globe zato, ker je nekemu gostu zaračunal čašico francoskega konjaka 15 Din. Lastnik restavracije »Kolarc« je bil obsojen na 3 dni zapora in 3000 Din globe zato, ker je eno jabolko zaračunal 5 Din.

— **Opozarjamo na inserat** konces. Učnega zavoda, ki otvori prikrojevalni tečaj tudi za nešivilje, krojače in šivilje.

— **Novi tečaji za strojepisje, slovensko in nemško stenografijo ter knjigovodstvo** (zasebni pouk) začnejo na zasebnem učilišču Ant. Rud. Legat v Mariboru dne 2. junija t. l. ter trajajo štiri mesece. Vpisovanje in pojasnila v trgovini s pisalnimi stroji Ant. Rud. Legat, Maribor, Slovenska ulica št. 7, telefon 100.

— **Nova novinarska agencija v Sarajevu.** V Sarajevu je bila ustanovljena te dni agencija za novinarsko službo in informacije »Svevid«. Lastnik novinarske agencije je znani sarajevski novinar H. Bjelavac.

— **Kaznovani hišni posestniki v Beogradu.** V Beogradu je večje število hišnih posestnikov, ki so stanovanjskemu odboru naznanili, da hočejo svoje hiše podreti in zgraditi nove. Najemniki so se morali vsled teh prijav izseliti iz svojih stanovanj. Vendar hišni posestniki niso podrli hiše in zgradili nove, ampak so izpraznjena stanovanja oddali novim najemnikom, seveda za zelo visoke najemnine. Ko je prišel stanovanjski urad na sled manipulacijam hišnih posestnikov, je vse prizadete poklical na odgovor. Deset hišnih posestnikov je sedaj že kaznovanih radi napačnih prijav stanovanjskemu uradu po 1000—5000 Din globe.

— **Falsificirani 100 dinarski bankovci.** Iz Segedina poročajo, da je tamošnja policija odkrila družbo, ki je v velikem obsegu falsificirala bankovce po 100 Din. Pri voditelju falsifikatorske družbe Štefanu Kišu so našli stroj in vsa potrebna kemična sredstva za falsificiranje. Obenem se je našlo okrog 1000 komadov ponarejenih bankovcev. Falsifikatorji so oddani sodišču.

— **Odprava plodu.** V prihodnjih dneh se prične v Berlinu ogromen proces, v katerega je zapletenih na stotine žen in dekliet. Pred sodiščem se bo zagovarjal lekarnar Paul Heiser, ki je v zadnjih štirih letih v več kot 11.000 slučajih preprečil razvoj plodu. Heiser je vse slučaje navedel popolnoma prostovoljno, akoravno se zaveda, da bo obsojen na več let ječe. Navedel je vse slučaje z demonstrativnim namenom, da vpliva na gibanje, ki stremi za tem, da se odpravijo ostre zakonite določbe, ki se nanašajo na odpravo plodu. V proces so zapletene dekleta in žene iz vseh stanov.

Ljubljana.

— **Umrli so v Ljubljani.** Dne 11. maja: Ivan Pavlič, strojarski pomočnik, 70 let. — Dne 13. maja: Josip Detela, železniški nadzornik v pok., 81 let. — Marija Kovačič, posestnica, 82 let. — Antonija Nanut, žena umirovljenega sprevodnika, 63 let. — Fran Eppich, posestnikov sin, 41 let. — Dne 14. maja: Fran Hočevar, tovarniški delavec, 56 let.

— **Policijske prijave.** V zadnjih 24 urah so prispele na policijo naslednje ovadbe: 1 poizkušen vlom, 2 kaljenja nočnega miru, 7 prestopkov cestno-policijskega reda, 1 prekoračenje policijske ure, 3 prekršaji pasjega kontumaca, 1 prestopek prevozniškega reda, 1 lahka telesna poškodba, 1 prestopek obrtnega reda, 1 neplačan račun, 1 tatvina.

— **Tatvina prekajenega mesa.** Včeraj ob 12. uri je bil aretiran trgovski sluga Josip Škulj iz Viča, ker je imel v garderobi na glavnem kolodvoru spravljeno prekajeno svinjsko meso sumljivega izvora. Mesa je bilo nad 7 kg. Pri zaslišanju na policiji je Škulj povedal, da je kupil meso od mesarskega vajenca Alojza Lavrina. Ta je priznal, da je ukradel meso svojemu gospodarju H. Mateju ter da ga je k tatvini nagovarjal Škulj, ki pa to odločno zanika. Oba sta bila pridržana v zaporu.

— **Splašeni konji.** Včeraj okoli 6. ure so se splašili konji posestnika Franca Mehleta iz Zadvora. Mehle je pripeljal z vozom čez frančiškanski most na Marijin trg. Nasproti vozečega tramvaja pa so se konji ustrašili in zdirjali v Wolfovo ulico, kjer so z vso silo zadeli v plinovo svetilko, vsled česar so se razbili stekleni deli svetilke. Škode je 71 Din.

— **Neplačan račun.** Franc Gradišnjak, delavec rojen 1876 v Bjelovaru, stanujoč v Šiški si je privoščil včeraj v gostilni Angele Volc raznih pozemeljskih dobrot za 37 Din 60 para. Ko se je temeljito okrepčal, je vzel kapo in jo neopažen popihal na ulico. Gostilničarka pa mu je sledila in ga izročila stražniku.

— **Mal' sma se ga...** Francelj R., privatni uradnik je vnet prijatelj plemenite kapljice. Da pozabi vsaj za par ur na križe in težave svojega poklica, se včasih zateče v naročje Bakhovo. Tako je imel včeraj Francelj zopet »svoj dan«. Dobro nasekan se je zibal po Poljanskem nasipu proti domu. Kadar je Francelj »rajsko razpoložen«, tedaj ima navado, da meri cesto v dijagonalah in serpentinah. Nesreča pa je hotela, da mu je nasproti pripelal velik voz naložen s premogom. Na vozu je sedel Krušnikov Lojze in krepko držal za vajeti. Že od daleč je zagledal Lojze opotekajočega se Franceljna in je zavil z vozom na stran, da bi ne bilo nesreče. To pa je Franceljna tako razdražilo, da je skočil večalimanj spretno za voz in prijel za ročico z namenom, da prevrne voz in Lojzeta na njem. Poživljene Franceljnove fizične sile pa so v tem trenutku popolnoma odpovedale in je padel tako nesrečno, da mu je šlo kolo preko roke. Lojze je peljal naprej in na Ambroževem trgu opozoril stražnika na ponesrečenega Franceljna. Stražnik je res našel siromaka, ki je otresal z roko, a prav nič stokal. Nato je Francelj odšel v spremstvu moža postave na svoje stanovanje, kjer menda še danes zdravi pohabljenega mačka.

— **V roke policije** je padel včeraj Ignacij Hafner, trgovski potnik, kateremu je začetkom aprila t. l. izročil krojač Miloš Škerbic iz Trbovelj 7 oblek, vrednih 5000 Din v razprodajo. Hafner je z oblekami pobegnil in se ni vrnil več. Včeraj pa so ga prijeli v Florjanski ulici. Na policiji je izpovedal, da je obleke prodal, a denar je zapravil po Hrvatskem, kjer je iskal dela. Bil je izročen sodišču.

— **Razne tatvine.** Mariji Bajt iz Sela je bila ukradena rujava usnjata torbica z vsebino 100 Din in neki recept od dr. Demšarja. — V Kozarjah pri Ljubljani je nekdo ukradel Nikici Bakiču kolo vredno 2000 Din.

— **Mica Kovačeva.** Hudo žejna je prišla včeraj popoldne tobačna delavka Karolina Ž. v spremstvu svojih dveh mladoletnih otrok in neke svoje prijateljice v gostilno na Bleiweisovi cesti. Kar hitro sta popili ženski liter in pol najboljšega ter pojedli par jajc. Nato se jima je zahotelo moške družbe in okupirali sta nekega Hrvata. Skupaj so popili še par pollitrov in pojedli par jajc. Dobro so se razumeli in že se je informiral Hrvat o moralni kvaliteti tobačne delavke — kar se nenadoma vname prepir radi plačila. — Hrvat je sicer plačal, kar je družba popila z njim skupaj, ni pa hotel plačati tega, kar sta imeli ženski preje, temveč je kratkomalo izginil, nakar je gostilničarka z veliko težavo pripravila hudo tobakarico do tega, da je plačala vsaj vino; pet jajc pa je ostalo neplačanih. — Stvar konča pred sodiščem in je bila lep zgled za mladoletne otroke.

— **Ustavljeno kazensko postopanje.** Dne 10. t. m. je bilo ustavljeno kazensko postopanje proti Živku Potočnjaku, ki je bil osumljen špijonaže in nošenja orožja.

Maribor.

— **Obrtno gibanje.** Meseca aprila je bilo podeljenih v Mariboru na novo 17 obrtnih pravic, izbrisanih pa 12.

— **Za izletniški vlak Maribor—Dravograd.** Občine Dravske doline so vložile pri železniški direkciji v Ljubljani prošnjo, da se s 1. junijem za čas poletja uvede na progi Maribor—Dravograd poleg obstoječih še nov nedeljski vlak, ki bi odhajal iz Maribora ob pol 14. uri, vračal pa bi se po 20. uri.

— **Poslovilni večer majorju Armiću,** ki odhaja iz Maribora v Zaječar je priredilo Kolo jahačev Sokolskega društva v torek zvečer v restavraciji v Narodnem domu. Pri poslovilnem večeru, ki je jako dobro uspel, je sodeloval tudi sokolski orkester.

— **Ustavitev dela.** Tvornica za obleke »Jugoslovenski Lloyd« je v pondeljek dne 12. t. m. ustavila obrat in odpustila vse delavce. Čudno je, da pri tej tvrdki delo ni urejeno ter se po nekaj mesecev dela s polno paro v 16 urniku, ko pa naročila popuste, se tvornica za nekaj časa kratkomalo zapre, delavstvo pa odpusti.

— **Motorne in kolesarske dirke.** V nedeljo 25. t. m. se vrše na tezenskem dirkališču motorne in kolesarske dirke.

— **Na živinski sejem** dne 13. t. m. v Mariboru je bilo prignanih 14 konj, 11 bikov, 391 krav, 171 volov in 21 telet.

— **Prijeta prodajalka vtihotapljenih vžigalic.** Policija je aretirala neko Marijo Pongračičevo iz Sv. Križa, ker je prodajala vžigalice, ki jih je vtihotapila iz Avstrije.

Roman „Tarzan“

Vsem novim naročnikom

pošljemo na zahtevo ponatiske vseh **do dne 20. maja** izišlih podlistkov velezanimivega romana **„Tarzan“.**

Opozorite na to vse vaše znance!

Čitajte „Tarzana“, najbolj senzacijonelen roman sveta!

Uprava „Narodnega Dnevnika“!

Celje.

— **V okoliški občini Celje** so se združile narodne napredne stranke za občinske volitve v enotno gospodarsko stranko. Vložila se bo skupna gospodarska lista, kateri je uspeh zasiguran.

— **Drobiž.** Policija je aretirala v Lečnikovi trgovini z zlatnino na Glavnem trgu nekega Karla Herka, kateri je skušal po celjskih zlatarskih trgovinah krasti zlatnino. Pri njem so res našli več ukradenih predmetov zlatnine. Oddan je bil v celjske zapore. — V farni cerkvi je mestni magistrat na predlog sanitetne oblasti odredil za 8 dni ukinjenje šmarnic vsled škrlatice. Tudi se bo desinficirala cerkev. — Mostič čez Voglajno proti »Skalni kleti« je v desolatnem stanju. Okoliška občina se za popravilo ne zmeni, dasiravno bi bila mestna občina tudi pripravljena prispevati k popravilu. Bo menda združeno z manjšimi stroški postaviti nov mostič, če tega slučajno kaka večja povodenj odnese.

Pozor! Pozor!

Danes prične

„KINO IDEAL“

s predvajanjem senzacijonelnega, že zelo težko pričakovanega filma

TAJINSTVENA PODMORNICA

V glavni vlogi nastopi nadvse priljubljeni

Eddie Polo

Film je v treh delih in se predvaja:

I. del od 15.—18. maja

II. del od 19.—21. maja

III. del od 22.—25. maja

Sokolstvo.

— **Sokolsko društvo v Ljubljani** (Narodni dom) vabi svoje članstvo na svoj pešizlet na Šmarno goro v nedeljo 18. maja; zbirališče pred Narodnim domom. **Odhod točno ob 13. uri.** Kroj civilni.

— **Tombola Sokola I.,** ki se vrši 1. junija je v pospešnih pripravah. Vse kaže, da bo še bolj bogata kot doslej razglašeno. Vse pridno posega po listkih. Kdo bi si ne želel zadeti nevestine opreme, dragocenega jedilnega porcelana, ki že samo predstavlja vrednost mnogo tisoč dinarjev in kaj šele ostalih 7 glavnih tombol. Tudi petorice in četvorice predstavljajo povprečno vrednost 150 do 300 Din. Razpečavajte — kupujte, dokler je še zaloga. Zadovoljni bodo kupci, zadovoljen naj je Tabor!

Gospodarstvo.

Tržna poročila.

ŽITO.

Novi Sad, 13. maja. Pšenica 317.5 do 320.5, koruza 227.5—232.5, moka »0« 465—485, »2« 425—435, »6« 335—340, »7« 295, otrobi 215 Din Prodano je bilo 80 vagonov, medtem 50 vagonov koruze in 22 in pol vagona pšenice.

Budimpešta, 12. maja. (V tisočih madžarskih kron.) Pšenica 337—355, rž 320—325, ječmen za krmo 300—310, za pivovarne 315—345, koruza 267.5—272.5, oves 335—345, otrobi 230—240, lucerna 9—10.5.

ŽIVINA.

Dunaj, 13. maja. (V tisočih avstrijskih kron.) Dogon 6041 svinj, od teh 1525 iz Jugoslavije. Debele svinje 18—21, stare 16—18, mesnate 21—24. Debele svinje so popustile v primeri s prejšnjim tednom za 4, mesnate za 3 tisoč kron pri kg.

× **Narodna banka** izkazuje z dnem 8. maja (v milijonih dinarjev) 453.4 (+ 11.3) dinarjev; posojila 1386.9 (— 10.9). Ostala aktiva nespremenjena. Obtok bankovcev 5571 milijonov (— 8.9), razne obveznosti 527, ažija za nakup zlata 61.8 milijonov dinarjev.

× **Pogajanja z Italijo.** V pondeljek je zopet pričela delati prva sekcija. Med tem je prispel iz Rima veterinarski strokovnjak. Dosedaj so še nerešena vprašanja trgovinskega prometa, trgovskih potnikov, medsebojnih olajšav v blagovnem prometu za blago, ki se pošilja v Italijo odnosno Jugoslavijo v nepredelanem stanju in se potem v predelanem stanju izvaža nazaj. Nadalje so razpravljali o veterinarski konvenciji. Jugoslovenska delegacija je med prestankom pogajanj izdelala veterinarsko konvencijo in jo predložila italijanski delegaciji, ki bo izrazila svoje pripombe, na kar se bo vršila skupna seja. Razven tega so razpravljali tudi o obmejnem prometu.

× **Občni zbor tržaške »Cosulich«.** Trst, 14. maja. Tržaška paroplovna družba Cosulich (prej Austro-Americana) ima dne 27. t. m. svoj občni zbor, na katerem se bo predlagalo, naj se razdeli za leto 1923 dividenda po 24 lir za delnico. Delniška glavnica se zviša od 60 na 150 milijonov lir.

× **Odkup 6% bonov.** Odkup 6% državnih kronskih in dinarskih bonov se bo izvedel od 1. maja do 1. novembra 1924. Premije se ne bodo izplačevale. Boni ne bodo več prolongirani in se morajo vnovčiti v tem času. Dekurzione polletne 6% obresti se pripoznajo samo na bone, ki glase na kronsko valuto in ki so bili prodani do 16. oktobra 1919. Vnovčenje se vrši pri generalni direkciji državnih dolgov in pri vseh okrožnih in okrajnih finančnih upravah v Srbiji, Črni gori, Vojvodini, pri finančnem ravnateljstvu v Novem Sadu in pri njegovih okrožnih in okrajnih finančnih upravah, na Hrvatskem, v Slavoniji, v Bosni in Dalmaciji, pri blagajnah pokrajinskih finančnih delegacij.

× **Monopol na vžigalice v Turčiji** bo oddala angorska vlada kaki privatni firmi. Do tega koraka je privedel turško vlado primerjalni študij evropskih monopolnih sistemov.

Ptuj.

— **Ženski zbor državnega ženskega učiteljišča v Mariboru** je priredil v soboto 10. t. m. zvečer v dvorani društvenega doma v Ptuju koncert pod vodstvom prof. Nardine Ropasove. Zanimanje za koncert je bilo splošno. Društvena dvorana je bila polna do zadnjega kotička, kljub temu, da je bil koncert napovedan šele dva dni pred izvajanji. Koncert je ptujsko občinstvo sprejelo z velikim odobravanjem in so se morale nekatere koncertne točke ponoviti. Gdč. dirigentinji in komponistki prof. Ervini Ropasovi, kakor tudi celemu zboru je na izrednem uspehu čestitati.

— **Javna preizkušnja obrtnih vajencev.** V nedeljo 18. t. m. ob 11. uri dopoldne se vrši v sokolskem domu v Središču ob priliki zaključitve obrtno-nadaljevalne šole javna preizkušnja obrtnih vajencev, združena z razstavo vajeniških del.

— **Lekarniško nočno službo** ima ta teden lekarna »Pri zlatem Jelenu«.

— **Nogomet.** V nedeljo dne 11. t. m. se je vršila prijateljska nogometna tekma med S. K. Ptuj in moštvom podoficirske šole v Ptuju, katere rezultat je bil 1:2 v korist vojaštva.

— **Konjski in živinski sejem** se vrši zopet 19. maja.

Novo mesto.

— **Pogreba** g. učiteljice Mimi Berden-Hladnikove se je udeležila poleg zastopnikov vseh uradov in številne šolske mladine mestnih in okoliških šol tudi velika množica ljudstva. Nad vse število je bilo zastopano učiteljstvo. Ganljivo je bilo, ko so tovariši učitelji, ker ni bilo nosačev, dvignili krsto in nesli truplo k večnemu počitku. Novomeško okrajno učiteljsko društvo je poklonilo tovarišici krasen venec, tako tudi novomeško učiteljstvo. Oba venca so nesle učenke ob začetku sprevoda. Pri mrtvašnici in ob grobu so zapeli pevci, učenke pa so nasule na grob svežega cvetja, ki ga je pokojnica tako ljubila.

— **Telovadna akademija** realne gimnazije bo v nedeljo 18. t. m. popoldne na Loki, če bi bilo pa slabo vreme, pa v Narodnem domu.

— **Cvetlični dan** priredi Ferijalni Savez v nedeljo 1. junija. Druga društva se naprošajo, da ta dan ne prirede nobene slične stvari.

— **Nagla smrt.** Stara Vidičevka v Veliki Bučni vasi je nenadoma umrla, ko je ravno nameravala zjutraj iti k šmarnicam.

— **Nesreča.** Hčerka Langerjevega oskrbnika v Bršlinu, štirileta Anica Privršnik, je lezla na pokonci stoječ zaboj za pesek. Ta se je prevrnil in prebil deklici čelo. Privedli so jo v bolnico.

Sport.

— **Prvenstvena tekma Hermes : Jadran** se vrši v nedeljo 18. t. m. ob 10. uri 30 minut na prostoru Primorja, predtekma rezervnih moštev je določena na 9. uro. S to tekmo se zaključijo prv. tekme I. razreda v Ljubljani in preostane le še finale za prvenstvo podsaveza, ki se vrši 15. junija med S. K. Ilirija in zmagovalcev iz semifinalne tekme Maribor : Celje, ki je določena za dan 29. t. m. v Mariboru.

— **HAŠK v Ljubljani.** V nedeljo 18. t. m. nastopi proti Iliriji Hrvatski akademski športski klub iz Zagreba. Ker se je potovanje našega Olimpijskega teama nekoliko zakasnilo, bo Hašku mogoče nastopiti v Ljubljani z najmočnejšim moštvom. Za enkrat je negotov edino nastop Vineka, ki je nekoliko blesiran. — Event. gostuje nekoliko oslabljeno I. moštvo že v soboto proti Hermesu ali Jadranu.

— **Klub kolesarjev in motociklistov »Ilirija« v Ljubljani,** priredi svojo običajno otvoritveno dirko v nedeljo dne 18. t. m. ob 3. uri popoldne na progi Zgornja Šiška (2 km) Št. Vid in obratno. Prijave sprejema klubovi predsednik g. Franc Ogrin, Gosposvetska cesta št. 14 najkasneje do četrtka 15. t. m. zvečer ob 6. uri. Prijavnina 5 Din. Poznejše prijave, katere se zaključijo v soboto dne 17. t. m. opoldne proti dvojni prijavnini. — Odbor.

Iz strankarskega življenja.

— **Narodna radikalna stranka** sklicuje za svoje somišljenike in pristaše nekdanje Narodno-napredne stranke **iz Krakovsko-Trnovskega** volilnega okraja zaupni sestanek v petek dne 16. t. m. ob 8. uri zvečer v gostilni pri »Mraku«, Rimska cesta. Oficijelno je bila fuzija med Narodno radikalno stranko in Narodno-napredno stranko že izvršena, treba je, da se tudi somišljeniki obeh strank enega okraja strnejo v eno krajevno organizacijo. Na programu je reorganizacija, že obstoječega pododbora Narodne radikalne stranke, zato je polnoštevilna udeležba pristašev obeh strank nujno potrebna.

Dopisi.

— **Fala.** Dne 12. maja so našli v Dravi truplo ženske, ki je ležalo že več dni v vodi. Imela je več ran na glavi. Ni še ugotovljeno, da li so te poškodbe nastale vsled udarcev, v katerem slučaju bi se šlo za umor, ali so nastale vsled butanja trupla ob pečine v vodi, v katerem slučaju bi se lahko sklepalo na samomor. Identiteta žene še ni ugotovljena. Orožništvo pridno poizveduje o vzrokih smrti.

— **Marenberg.** Naš trg tukaj na severni meji ima med drugimi posebnostmi tudi to, da oblasti še sedaj ne vedo kako bi ga imenovale. Tako n. pr. vidimo tablo z napisom »okrajno sodišče v Marenbergu«, nedaleč je tabla »davčni urad Marbek«, pečat župnega urada se pa glasi »župnijski urad Marbreg«. Katero ime je pravo, še do danes uradno nihče ne ve. Da se tej kolobociji napravi konec, bi bilo jako umestno, da bi pokrajinska uprava določila pravo ime našemu trgu. — Sedaj osrečujeta naš trg s svojim obiskom kar dva nemška poslanca in sicer gg. Schauer in Neuner. Najbrž se tudi Nemci že pripravljajo na volitve. Ta dva se med ljudstvo mnogo ne upata in napravita vso svojo politično agitacijo v gostilni v ožjem krogu med svojimi najzvestejšimi.

Izpred sodišca.

NESREČNI § 104 S. K. Z.

Ferbežar Vinko je obtožen, da je razžalil orožnike z besedami: »Proklete k... žandarske, zakaj ste mojo punco zaprli? Svinje!«

Zagovarja se s popolno pijanostjo, češ ne spominja se ničesar. Zavedel se je šele, ko so ga orožniki v »kosarni« tepli.

(Državni pravdnik, smejé se: Tega se vsak spominja.)

Priče zanikajo pijanost.

Sodba: 3 dni zapora. Ker pa sedi obtoženec že 16 dni v preiskovalnem zaporu, se smatra kazen za prestano. 13 dni je torej sedel po nepotrebnem.

DRUGI SLUČAJ § 104 S. K. Z.

Antonija K., stanujoča v Kranju, je menda huda ženska. Pred kratkim se je vršila pri njej radi neke tatvine hišna preiskava, ki je imela tudi uspeh, ker so našli obilo stvari. — To pa je žensko tako razljutilo, da je nahrulila prisotne uradne osebe, namreč dva orožnika in enega občinskega redarja z besedami: »Kar vse odnesite. Še s... greste lahko, proklete svinje kranjske.« — Pri današnji obravnavi pa ne kaže nikakega poguma, temveč bojazljivo taji, trdeč, da je bila takrat slepa, ter vsled tega ni videla, da je imela uradne osebe pred seboj. Slišala je le glas oškodovanke, in njo ter njene ljudi je hotela žaliti. — Ta zagovor pa ovržejo izpovedbe prič — žaljenih uradnih oseb.

Izkaže se namreč, da jo je orožnik opozoril, naj se dostojno vede, nakar šele so padle inkriminirane besede. Ponovno pozvana je izjavila: »Tiho ne bom, prmejduš, če me ubijete.«

Sodba: 100 dinarjev globe, v slučaju neiztirljivosti 2 dni zapora. Seveda mora plačati tudi takso 50 dinarjev.

TRETJI SLUČAJ § 104 S. K. Z.

Valentin Strgar je vozil sani brez zvonca, kar nasprotuje cestno policijskim predpisom. — Od dveh v službi se nahajajočih orožnikov na odgovor pozvan, je reagiral z izrazom, ki ga tu ne moremo reproducirati. Poleg tega je očital orožnikom pri prvem zaslišanju pristranost.

Kazen: 100 dinarjev, v slučaju neiztirljivosti 2 dni zapora. Takse ima plačati 50 dinarjev.

ZLOČIN NEČISTOSTI ZOPER NARAVO Z ŽIVALIMI.

V tajni seji se zagovarja 16-leten mladenič zaradi zločina po §§ 8 in 129a. Stvar se je zgodila še leta 1921, orožništvo pa jo je šele sedaj ovadilo.

Razglasi se oprostilna sodba, ker stvar ni zadosti dokazana.

NEDOVOLJENA UTESNITEV OSEBNE SVOBODE.

M. V., delavec se je zagovarjal radi nedecentnega nadlegovanja neke ženske. Sodišče ga je krivim spoznalo zločina v smislu § 93 k. z. češ, da je pet minut kratil osebno svobodo ženske. Dobil je dva meseca ječe.

Lastnik: Konzorcij »Narodnega Dnevnika«.
Glavni in odgovorni urednik: Železnikar Aleksander.
Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani.

12

EDGAR RICE BURROUGHS: TARZAN SIN OPICE.

Visoko hribovje jo je obdajalo od treh strani, na četrti pa je ležalo morje. V tem kraju so živeli le levi, leopardi in strupene kače. V goščavo džungle še ni prodrlo človeško bitje. Nekega dne, ko je sedel Tarzan v koči svojega očeta, pa je bila stara varnost džungle za vedno uničena.

Na skrajni vzhodni meji se je namreč pojavila čudna gruča, hiteča čez rob nizkega griča.

Na čelu je korakalo petdeset črnih vojščakov oboroženih z ozkimi, lesenimi kopji, dolgimi loki in zastrupljenimi puščicami. Na hrbtih so nosili podolgaste ščite, v nosovih velike krožce, dočim so imeli lasaste glave okrašene s pisanim perjem.

Preko tetoviranega čela so se vlekle tri barvaste paralelne linije, na prsih so imeli tri kroge. Rumeni zobje so bili ošpičeni in velike, naprej viseče ustnice so še povečale ostudnost njihovih divjih obrazov.

Predstraži je sledilo okrog sto žen in otrok. Prve so nosile na glavah težke priprave za kuho, gospodarsko orodje in slonovo kost.

Zadnja straža je obstojala približno iz sto vojščakov, ki so bili vsi enaki onim v prvi vrsti.

Tako sestavljena četa je pričala, da so se bali bolj napada od zadaj. Ljudje so namreč zbežali pred vojaki belega moža, ki so jih tako trpinčili zaradi gumija in slonove kosti, da so se nekega dne uprli svojim tlačiteljem in pobili belega častnika z malim oddelkom njegove črne čete vred.

Več dni so imeli mesa v izobilju; končno pa je prišla močnejša četa in ponoči napadla njihovo vas, da maščuje smrt svojih tovarišev.

Ostanek nekoč močnega plemena, se je umaknil v mračno džunglo — neznanemu in svobodi nasproti.

Toda ta svoboda in to iskanje sreče je za marsikaterega divjega prebivalca njihove nove domovine pomenilo preganjanje in smrt.

Tri dni je marširala četa divjih črncev skozi neznani in doslej še nedotaknjeni gozd, dokler niso dospeli četrti dan do kraja ob bregu male reke, ki se jim je zdel manj gosto zaraščen, kakor pa ozemlje, ki so ga doslej prehodili.

Tu so pričeli graditi novo vas. V enem mesecu so izsekali veliko jaso, postavili koče in plotove in posadili banane in koruzo. Zaživeli so svoje staro življenje v novi domačiji. Tu ni bilo belih mož in vojakov in tu ni noben brezsrčen, nehvaležen paznik izsiljeval iz njih gumi in slonovo kost.

Preteklo je več mesecev, predno so si črnci upali v ozemlje, ki je obdajalo novo vas. Več od njih je že pogoltnila stara Sabor in ker je po džungli kar mrgolelo kriviljenih mačjih živali, levov in leopardov, so črni vojščaki ostajali lepo za ograjo, ki je obdajala vas.

Nekega dne se je pa nameril Kulonga, sin starega kralja Mbonga, proti zahodu v goščavo. Oprezno je prodiral naprej, svojo dolgo sulico vedno pripravljeno, in krepko pritiskal z levo roko dolgi ovalni ščit na prsi. Na hrbtu je imel lok in v tulu nad ščitom celo vrsto tenkih, ravnih puščic, prepojenih z debelo, temno maso, ki je pri najmanjšem zbodljaju povzročala smrt. Noč je presenetila Kulonga daleč proč od plota očetove vasi, toda njega je še vedno gnalo proti zahodu. Na velikem drevesu si je v vejini rogovili pripravil priprosto ležišče, kamor se je stisnil, da bi zaspal.

Tri milje zahodno od njega je spalo Keršakovo pleme.

Drugo jutro so bile opice zgodaj na nogah in iskale po džungli hrano. Tarzan pa je šel po stari navadi iskat v smeri proti koči, da je do obrežja že potolažil svoj želodec, čeprav je med potjo udobno lovil.

Opice so se razkropile na vse strani, deloma posamič, deloma po dve ali tri skupaj, a vedno le tako daleč, da jih je vsak signal lahko dosegel.

Kala je sledila slonovi stezi proti vzhodu, živahno skakala čez drn in strn in iskala užitne hrošče in žabe, ko je slaboten šum vzbudil njeno pozornost.

Petindvajset metrov daleč pred njo se je odpirala pot džungle in skozi listnati predor je ugledala čudno, strašno bitje, kako previdno prihaja bliže.

Bil je Kulonga.

Kala se je takoj obrnila in se vrnila na stezo. Sicer ni tekla, toda po navadah njenega rodu se je rajša izognila, kadar ni bila razdražena, kakor pa pobegnila.

Kulonga ji je tesno sledil. Smatral jo je že za svoj plen, saj mu je bilo treba izstreliti le eno zastrupljeno puščico.

Za nekim ovinkom jo je lahko videl zopet precej časa pred seboj. Z desnico je posegel na hrbet in njegove mišice so se napele pod gladko kožo. Iztegnil je roko in kopje je zletelo proti Kali.

Meril je slabo in kopje je opico le oprasnilo.

S krikom jeze in bolečine se je Kala obrnila proti svojemu mučitelju. V trenutku so se zamajala drevesa pod težo opic, ki jih je privabil Kalin krik.

Ko je prešla v napad, je vzel Kulonga svoj lok in z neverjetno naglico izstrelil puščico. Zastrupljena strelica je zadela človeško opico naravnost v srce.

S strahovitim krikom je padla Kala na obraz, naravnost pred odrevenele tovariše svojega plemena.

Rjoveč in tožeč so planile opice nad Kulongo; toda ta previdni divjak je že zbežal, kakor prestrašena antilopa.

Poznal je besnost teh kosmatih ljudi in tekel na vso moč po stezi nazaj, da bi se čimpreje odstranil iz bližine opic.

Opice so mu še dolgo sledile po drevju, toda končno je druga za drugo opustila zasledovanje in se vrnila na mesto, kjer se je odigral žalostni prizor.

Nobena od njih še ni nikdar videla moža, zato so ugibale o čudnem bitju, ki je vdrlo v džunglo.

Tarzan je čul v svojo kočo daljni odmev boja in ker je slutil, da se je zgodila nesreča, je hitel v ono smer, odkoder je prihajalo kričanje.

Našel je celo pleme zbrano okrog telesa njegove ubite matere.

Tarzanova žalost in jeza je bila brezmejna. Vedno znova so mu bruhali maščevalni klici iz grla. S pestmi se je bil po prsih, potem se je vrgel na Kalino telo in presunljivo ječal iz dna svojega srca.

Brezmejno ga je razžalostila izguba edinega bitja na celem svetu, ki mu je kdaj izkazovalo ljubezen.

Pozor krojači, šivilje in dame, ki želijo same izdelovati garderobo!

Pomladni krojni tečaj za moško in damsko garderobo se prične dne 20. maja. Vodstvo je dobilo za pomladno sezijo iz inozemstva najmodernejše moške in damske modele iz prvih svetovnih Akademij in je sistem kroja, da se izreže iz 2·70 m moška obleka, 2·70 do 3 m damski kostum. Vsak učenec dobi ob zaključku tečaja spričevalo in učno diplomo. Kroj je zelo praktičen in se lahko navadi vsaka dama tekom tečaja krojiti. Vpisuje se dvevno od 8.—12., 2.—6. ob nedeljah od 9.—12.

Konces. krojna modna šola Ljubljana, Zidovska ulica 5, v veži na levo.

Inserirajte v Nar. Dnevniku!

Prvorazredni moderni brzopisalni stroj

Stoewer - Record

Vrhunec finomehanike! Zastopstvo:

Lud. Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6/I.

Cenjenemu občinstvu vljudno sporočam, da sem otvoril

podružnico

na Marijinem trgu štev. 2. nasproti frančiškanske cerkve, kjer bom imel vedno na zalogi iste izdelke, kakor v svoji pekarni na Gosposvetski cesti štev. 7.

Priporočam se za obilen obisk ter zagotavljam v naprej točno in solidno postrežbo.

VILJEM BIZJAK, parna pekarna LJUBLJANA, Gosposvedska c. 7.

Za birmance

Za dečke: različno sukno, ševijoti in perilno blago

Za deklice: etamini, batisti, švicarska vezenina i. t. d.

A. & E. Skaberne, Ljubljana, Mestni trg 10

Skladište in zastupstvo strojev za pisanje „UNDERWOOD“ nadalje karbo - papir, vrpce za sve sustave. Mali ručni „UNDERWOOD“ u kovčegu, praktičan za putovanje

‚Underwood‘, Zagreb, Mesnička ul 1

Kože divjačine

lisice, kune, dihurje, vidre, zajce i. t. d.

kupujem neposredno z Ameriko.

Plačam najvišje dnevne cene!

Od 1. januarja dalje zbirališča v vseh večjih mestih Jugoslavije, Italije in Bulgarske i. s.

Zagreb. Lavosl. Wohlmut, Ilica 82. Križevci: Marko Deutsch. Bos. Novi: Ibrahim Memić. Beograd: J. Fischer (Hotel Petrograd). Tuzla: Braća Antić. Skoplje: Jeruham Kario sinovi. Lovinac: Mate Kovačević. Banjaluka: Mile Janković. Osijek: Hermann Lederer. Sušak: Mato Stipčič.

nadalje v Ljubljani, Nišu, Gospiču, Sofiji in Trstu.

MAVRO FISCHER, Sisak, telefon broj 86, 30 in 61.

Hišne potrebščine

emajlirano težko posodo znamke „Goliath“ in lažje vrste, češkoslov. proizvoda, pločevinasto in lito posodo, porcelanasto, kameninasto in stekleno robo se kupi najceneje in najbolje pri tvrdki

A. Vicel, Maribor, Glavni trg št. 5

Zvezna tiskarna in knjigarna

Wolfova ul. 1 **v Ljubljani** Marijin trg 8

Izdeluje vsakovrstne tiskovine, knjige, brošure, poslovne knjige, bloke, note, tabele, vstopnice, razglednice, naročilne knjižice, lično, hitro in po konkurenčnih cenah.

Moderna knjigoveznica.

Za mladino!

Na novo izšla knjižica:

Ruska pravljica

o Ivan-carevič, žar-ptici in sivem volku. Knjiga z 10 slikami v trobarvnem tisku v prav razkošni opremi. Cena Din 15·—.

Moj zverinjak

knjiga s 45 slikami in k tem spadajočim besedilom, za pouk in kratek čas Din 6·—

Moji ljubčki

živalske slike za naše malčke na trdem močno vezanem kartonu Din 15·—.

Ivan Albreht:

Zelena livada

Zbirka izvirnih pesmic, mičnih povestic in pravljic iz domačih in tujih krajev. Obsega 64 strani. Najprimernejše darilo za našo nežno mladino. Cena lično vezani knjižici Din 15·—.

Vse se dobi v

Zvezni knjigarni v Ljubljani, Marijin trg 8

Pozor! Pozor!

Avtomobili na prodaj

osebni in tovorni

I. Fiat Wien
I. Deimler, skoro nov, start in električna razsvetljava.
I. Perl Liesing 4 tonski
I. Waff 4 tonski
I. Fiat Verpflegstype, 2½ tonski
I. Fiat Turino 15 Tor 1½ tonski

v zelo dobrem stanju in generalno popravljeni.

Plačilni pogoji po dogovoru. Vprašati je pri tvrdki „SVETLA“ d. d., Ljubljana, Miklošičeva ulica štev. 5.

MALI OGLASI

Cena oglasom do 20 besed Din 5·—; vsaka nadaljna beseda 25 para z davščino vred.

Gmotno slabejšim slojem dovoljuje uprava poseben popust pri inseriranju v malih oglasih!

Prodam

Parni kotel

ležeči, plamenocevni, 14 m² kurilne ploskve, 5 atm., sistem Wagner po zelo ugodni ceni takoj na prodaj. Ponudbe je poslati na Mestno plinarno, Maribor.

Sir

½ Emendolc, Groyer, Trapist (polnomasten), po pošti od 5 kg naprej kupite vedno najceneje v mlekarni Ivan Kos, Bohoričeva ul. 28, Ljubljana.

Lepa vrtnarija

s celim inventarjem, na jako prometnem kraju v Mariboru se radi bolezni ugodno proda. Stanovanje takoj na razpolago. Poizve se pri g. Andrej-u Sošič-u, Maribor, Trdinova ul. št. 3.

Mal lokal

v sredini mesta na prometnem kraju v Ljubljani se išče za takoj. Ponudbe na upravo lista pod »Lokal«.

Gostilničarji pozor!

Vsled selitve trgovine razprodajam po najnižjih cenah prvovrstna ljutomerska in haloška vina letnik 1921, 1922 in 1923 od 56 litrov naprej. Gjuro Valjak, Maribor, Mlinska ulica 2.

Lep zidani,

z opeko kriti paviljon s celim inventarjem na ljubljanskem sejmišču poceni na prodaj. Ponudbe poslati na naslov: Gjuro Valjak, Maribor.

Mala hiša

z dvema stanovanji in kletjo, poleg tudi vrt, se proda v bližini Garnizijske bolnice v Ljubljani. Naslov v upravi lista.

Motorno kolo

Puch 3½ PH, vse v dobrem stanju, prodam za 7.000 Din. Zelena jama 196, Ljubljana.

Novo pohištvo

za jedilno sobo, moderno in solidno izdelano, kakor tudi druga stanovanjska oprema se proda za nizko ceno. Avgust Černe, Zg. Šiška 122.

Kupim

Kleparske stroje,

rabljene, kupim. Ponudbe na upravo lista pod „Stroji“.

Službe

Knjigovodja

izkušen bilancisti bi se rad zanimal po nekaj ur na dan. Samo resni reflektanti naj se blagovolijo oglasiti pod »Točnost« na upravo lista.

Citre poučuje

z prvovrstnimi uspehi gospod. Hodi tudi na dom. Honorar od ure 6 Din. Ponudbe pod „Pouk“. na upravo „Nar. Dnevnika“.

Gaterist,

samski, se išče za žago venecijanko, — vešč morabiti brusiti žage. Nastop takoj. Ponudbe na Dr. Šandor Goyan, Zagreb, Akademički trg.

Maser

za rezanje kurjih očes se sprejme. Ponudbe: Kopališče »Slon«, Ljubljana.

Želim

korespondence, francoske in nemške radi vežbanja tudi v zameno za srpsko-hrvaško. — Cenj. ponudbe pod »Linguistica« na upravo lista.

Dopisi

Gospod

dobro situiran, star 25 let želi znanja v svrho ženitve z enako gospodično. Šivilje imajo prednost. Ponudbe pod „Junij“ na upravo lista.

Mladenič

simpatične zunanjosti želi znanja z gospico v starosti 18—22 let. Le resne ponudbe s sliko, ki se vrne pod »Jadran« na upravo lista. Diskretnosti zajamčena.

Veletrgovec

mlad, naobražen in v zelo dobri poziciji želi znanja s simpatično značajno gospodično do 24 leta s primerno izobrazbo iz boljše rodbine. Neanonimni dopisi s sliko pod „Realen“ na upravo Nar. Dnevnika.

Poročiti želim

gospodično ali vdovo, ki bi imela svoj dom, oziroma premoženje. Sem 27 let star, drž. uslužbenec ter imam lastno pohištvo in denar. Resne ponudbe pod »Srečno« na upr. lista.

Dobrosrčna gospica,

24 letna, želi znanja s starejšim gospodom, milosrčnim in resnim. Vdovec brez ali z nedorastlim otrokom ni izključen. Reflektira se samo na resne neanonimne ponudbe, s sliko, katera se povrne, pod „Zadovoljna prihodnjost“ na upr. lista.

Gorenjka

stara 22 let z večjim premoženjem, želi znanja v svrho ženitve s primerno situiranim gospodom. Ponudbe na upravo lista pod „Bodočnost“.

Razno

V najem se išče

primeren prostor za krojaško obrt, v neposredni bližini Ljubljane, obtoječe iz velike delavnice in lokala ter stanovanja, najraje ob kaki glavni prometni točki. Ponudbe na upravo lista.

10.000 Din

posojila se išče, lahko tudi proti oddaji stavbene parcele. Naslov v upravi lista.

30.000

dinarjev posojila, proti vknjižbi na prvem mestu iščem proti dobrim obrestim. Ponudbe pod »Soliden« na upravo lista.

Srebrno jedilno orodje

za 6 oseb se poceni proda. — Naslov pove uprava »Narodnega Dnevnika«.

„Pod klančkom“

kavarna in gostilna, pot v Rožno dolino se priporoča. Odprta že ob 5 uri zjutraj. Izletniki v okolico dobe dobro kavo likerje itd. Postrežba točna in solidna. Vino čez ulico 1 Din ceneje. Sprejemajo se abonenti na hrano. Obed do pol 3 ure. Marija Zgonc.

Kdo bi nam

gojil za prihodnje leto semena buč, kumar in čebulčka? Obvezujemo se prevzeti vsako množino pridelanega semena. Nadaljna pojasnila in potrebno seme na razpolago. Semenska trgovina Sever & komp. Ljubljana, Volfova ul. 12.

Viktor Bajt

I. ljubljanska cvetličarna, Selenburgova ulica 6 naznanja, da so na novo došle krasne cvetke in sadje vseh vrst in trakovi za okras damskih klobukov. Nadalje sveže cvetlice, poročni šopki, sveži in suhi jubilejski venci, žalni venci. Velika zaloga umetnih cvetlic, mirtnih venčkov za neveste, trakov z napisi. Cena nizka, postrežba točna.

Mali oglasi imajo uspeh.